

הערכת המחקר הביורפואי בישראל

האקדמיה הקימה ועדת היגוי לנושא, בתמיכתה הנדיבה של קרן צ'רלס רבסון מניו יורק

אברהם הרשקו, פרופ' אורי זליגסון, פרופ' יוסי מקורי, פרופ' מיכאל סלע, ד"ר קארל סקורצקי, פרופ' יוסי קלפטר, ד"ר אירית פנחסי, פרופ' רמי רחמימוב, פרופ' חרמונה שורק ופרופ' גיורא שמחן. עבודת הוועדה ממומנת במענק נדיב של כ-180,000 דולר מקרן צ'רלס רבסון מניו יורק. המענק ישמש ברובו להבאת קבוצות מומחים בתחום מחוץ לארץ, כדי להרחיב ולהעמיק את הממד ההשוואתי בבדיקת השטח. פרופ' אלכס קינן, יועץ בכיר לנשיא האקדמיה, אשר רתם את קרן רבסון לטובת קידום המחקר הרפואי בארץ, אומר: "אין ספק שפוטנציאל רב גלום במחקר הביורפואי בישראל, אך הוא איננו ממומש ומנוצל די הצורך ומן ההכרח לבדוק את מקורות הבעיה ולעמוד על הסיבות לה כדי לדעת כיצד לשפר את המצב".

האקדמיה גם קיבלה מענק של כ-20,000 דולר מפרופ' דייוויד ס' גולדפרב, חוקר בביולוגיה מולקולרית מארצות הברית, שתרום את הסכום לכבודם של הוריו, מרילין וואלי גולדפרב, ולכבודו של מורהו, פרופ' אלכס קינן, שעמו עבד במשך שנים רבות. עוד כחוקר צעיר נקשר פרופ' גולדפרב לישראל. מענק גולדפרב מיועד לסיוע בבחינת מצב המחקר הרפואי בארץ כדי להמליץ על דרכים לשיפורו.

בראשית שנת תשס"ז התכנסה לשיבתה הראשונה ועדת ההיגוי שהקימה האקדמיה לבחינת "המחקר הביורפואי בישראל, הערכת מצבו העכשווי והצעות לקידומו בעתיד". הכוונה היא כי ועדת ההיגוי תפעל במתכונת דומה לזו של ה-NRC (National Research Council) בארצות הברית.

למדינת ישראל פוטנציאל מחקר ביורפואי מפותח הן במחקר הבסיסי והקליני והן במחקר היישומי והתעשייתי. אף על פי כן נשמעת הטענה שפוטנציאל זה מנוצל רק בחלקו, בשל מחסור במשאבים או מסיבות אחרות.

ועדת ההיגוי מתבקשת לבדוק את המצב הקיים של המחקר הביורפואי בישראל (כולל המחקר הקליני), לדווח על ממצאיה ולהציע דרכים לטיפוחו ולקידומו מתוך ניצול מרבי של הפוטנציאל המחקרי בשטח זה. הוועדה צפויה לסיים את עבודתה בפרק זמן של כשנה.

פרופ' רות ארנון, סגנית נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, היא יו"ר הוועדה; פרופ' אלכס קינן הוא סגן היו"ר; ד"ר דוד פרידמן הוא מרכז הוועדה. בוועדה חברים רופאים וחוקרים בכירים, מנהלי מחלקות ומנהלי בתי חולים, ובהם פרופ' עודד אברמסקי, ד"ר גבי ברבש, ד"ר אורה דר, פרופ'

מידע על מדע

כרויקט חדש: כינון מאגר נתונים על המדע והמחקר הבסיסי בישראל

איסופו וארגונו של מידע זה הם משימה שתבצע בהדרגה במשך מספר שנים. יהיה צורך לבנות קובצי מידע, בין השאר בתחומים האלה: מאפייני כוח האדם המדעי-מחקרי הקיים; שיתוף פעולה בין חוקרים (בארץ ובחו"ל); מענקי מחקר (אישיים, קבוצתיים או מוסדיים); תשתיות להכשרת כוח אדם מדעי-מחקרי עתידי; אכסניות הפרסום המדעי; ציטוטי המדע-המחקר הישראלי באכסניות הפרסום המדעי; הסדרי קניין רוחני והעברת ידע, פטנטים, וכו'.

ביוני 2006 הוקמה ועדת ההיגוי בראשות פרופ' יוסי יהב, לשעבר ראש הלמ"ס, שתפקידה להתוות את תכנית העבודה של היחידה ואת סדרי פעולתה. חבריה הם פרופ' יגאל בורשטיין, ד"ר יעקב ברגמן, ד"ר שבתאי דובר, פרופ' מנחם יערי, גב' מילי פרי, ד"ר מאיר צדוק, פרופ' ב"ז קדר ופרופ' גדעון שפסקי. נשיא האקדמיה, פרופ' מנחם יערי, אמר כי "יש צורך לאומי דחוף בבניית גוף נתונים מוסמך ומקיף בתחום המדע והמחקר הבסיסי בארץ".

האקדמיה החליטה להגביר את פעילותה בבדיקת מצבם של התחומים השונים המצטרפים יחד למכלול הדינמי של העשייה המדעית-מחקרית בישראל. בימים אלה היא פועלת לכינונה של זרוע יישומית (בנוסח ה-NRC) שתפעל בדרכים מגוונות לגיבושה של עמדה מדעית-מחקרית מוסמכת בנושאים נבחרים שעל סדר היום הציבורי. בתוך כך הוחלט על הקמת יחידה שתפקידה יהיה לפתח, לרכז ולאחד את משאבי המידע. תחומי פעילותה העיקריים: איסוף הנתונים על המדע והמחקר בישראל, עריכתם, האחדתם ואחסונם, ופיתוח כלים שימושיים (כגון מדדים להערכת מוסמכת ומעמיקה של המדע והמחקר להיבטיהם השונים).

המידע הנדרש לביצוע המטלות שהאקדמיה אמורה לבצע על פי החוק, וכמקובל בעולם המערבי, הוא רב ומגוון.